

Ja pots xiular, si l'ase no vol beure!

written by Francesc Pomés Martorell | 13 de setembre de 2023
Després de les eleccions municipals i generals d'aquests darrers mesos que van suposar una ensulsiada històrica per als partits autoanomenats independentistes, només la CUP sembla haver-ne tret les conseqüències personals i polítiques imprescindibles en qualsevol règim democràtic. ERC i Junts, aprofitant un panorama polític en el qual malgrat la seva importantíssima pèrdua de vots, han optat per tirar la pilota endavant i continuar jugant al joc partidista gallinaci que els ha tret la confiança de la major part dels electors. No n'aprenen, ni en volen aprendre!

D'un partit com ERC que manté un govern fantasma i que es va agafar com a un clau roent a una pretesa taula de diàleg que no ha servit per a res més que blanquejar l'Estat espanyol, no calia esperar-ne res. Tenen molt clar que el seu objectiu fonamental és mantenir la menjadora pública que ocupen, a costa del que sigui i de qui sigui. Malauradament, Junts tampoc ha estat capaç de desfer-se de les seves pulsions partidistes i de la llarga ombra del pujolisme i sembla fer-nos voler creure que la política del peix al cove té encara sentit després del que hem viscut.

No cal ser gaire intel·ligent per entendre que Espanya no canviarà res fonamental de la seva política d'anorreament de les nacions no castellanes de l'Estat, entre altres coses perquè això voldria dir renunciar al que és el seu projecte nacional des de fa més de tres segles. Un projecte nacional fonamentat en l'unitarisme i la centralització a Madrid. No siguem il·lusos, això no canviarà perquè tampoc els és imprescindible canviar-ho perquè les forces que defensen aquest model nacional tenen una àmplia majoria, tant en l'àmbit polític, com social a l'Estat i compten amb l'estat

profund i les seves institucions, exèrcit, policia, poder judicial, la corona, el CNI, etc., i també amb els poders econòmics. Abans veurem un pacte d'estat entre PP i PSOE que un canvi real en el projecte nacional espanyol.

Malgrat tot, la matemàtica electoral ha col·locat a Junts i ERC, dos partits perdedors en les darreres eleccions, en una posició que els permet decidir sobre si el pròxim govern d'Espanya el comandarà el PSOE o el PP. Està clar que ERC no hi pinta res en aquesta situació després d'aquests quatre anys de fer de branca catalana incondicional del *Gobierno más progresista de la historia* i que és Junts qui té la clau a la mà. ERC només pot votar un govern del PSOE, res més, no té cap altra opció.

Aquesta peculiar situació ha posat damunt la taula, com es va veure en la [constitució del Congreso](#), diversos temes que abans ni tan sols es tractaven: la presència del català al *Congreso* i l'oficialitat a la UE, l'amnistia o les comissions d'investigació sobre el cas Pegasus o els atemptats del 17 d'agost del 2017 a Catalunya.

Anem a pams!

Les comissions d'investigació parlamentàries, necessàries democràticament parlant, ja sabem tots que no arribaran enlloc que tingui una repercussió real. El seu funcionament en aquest Estat els fa simples altaveus que no són capaços d'aclarir res seriosament i molt menys de proposar mesures realment eficaces. I molt menys quan estem parlant de casos en els quals estan implicats indubtablement els aparells de l'estat profund com el CNI i els cossos de seguretat. Es pot dir que millor això que res, però és això allò que volem els ciutadans i sobretot les víctimes i els seus familiars? No s'ha inventat res millor que les comissions parlamentàries d'investigació per enterrar els problemes polítics d'un estat.

Sembla que avança el reconeixement del català al *Congreso*, tot

i que n'haurem de veure l'aplicació pràctica que se'n fa. Però convé precisar dues coses: el [Reglamento del Congreso de los Diputados](#) no ha tingut mai cap article que imposés l'ús del castellà, ha estat només una imposició, sense base legal, dels diversos presidents i meses, que s'ha mantingut, a part de per la voluntat majoritària del *Congreso*, perquè els diputats amb altres llengües diferents al castellà ho han acceptat, de grat o per força. Per raons partidistes cap diputat català, ni de cap altre lloc, ha defensat el dret a emprar altres llengües fins al final. Ho podien fer basant-se en el mateix article 3 de la *Constitución* que en el seu punt 3 diu: «*La riqueza de las distintas modalidades lingüísticas de España es un patrimonio cultural que será objeto de especial respeto y protección*» i en la [Carta europea sobre llengües regionals o minoritàries](#), que Espanya va signar el 2001 i que paga la pena llegir ni que sigui per comprovar com l'Estat espanyol signa tractats que després no compleix. Ningú ho ha fet. La realitat és aquesta. Sobre el reconeixement del català, i les altres llengües de l'Estat, com a oficials a la UE caldrà veure quin recorregut té i fins a quin punt el govern d'Espanya s'hi implica seriosament. Em temo que el tema va per llarg i quasi bé segur que no quedarà resolt abans de la constitució d'un nou govern espanyol. Els hi farem confiança?

No negaré que aquests dos passos sobre el català siguin importants, si s'acaben fent, però caldria no oblidar que encara es mantenen dues desigualtats incompatibles amb la democràcia:

1. Només s'obliga a conèixer el castellà, en canvi les altres llengües no poden ser obligatòries ni en el seu propi territori. La igualtat passa perquè el català, i les altres llengües, també puguin ser obligatòries al seu territori i si no que es tregui l'obligatorietat del castellà. Fins i tot l'obligatorietat del català en el seu domini lingüístic no és anticonstitucional, només cal llegir aquest altra part de l'article 3r de la *Constitución*: «1. El castellano es la

lengua española oficial del Estado. Todos los españoles tienen el deber de conocerla y el derecho a usarla. 2. Las demás lenguas españolas serán también oficiales en las respectivas Comunidades Autónomas de acuerdo con sus Estatutos». ¿Per què no es pot interpretar que si l'oficialitat del castellà suposa el seu coneixement obligatori arreu de l'Estat, l'oficialitat de les altres llengües a les respectives Comunitats autònomes no pot suposar també l'obligatorietat del coneixement d'aquestes en els seus respectius territoris? És una qüestió de voluntat política, no de límits constitucionals.

La imposició només del castellà és la causa de la minorització de la nostra llengua i el camí del nostre anorreament, no només lingüístic, sinó nacional, perquè el nostre nacionalisme, afortunadament, no es fonamenta en raons ètniques, ni de creences, sinó en la llengua i la cultura.

2. No es pot permetre l'exercici de la funció pública, començant pels jutges, sense conèixer la llengua del país. Els catalans tenim el dret, com qualsevol poble, a ser atesos en la nostra llengua dins del nostre domini lingüístic i ja seria hora d'acabar, a tots els nivells, amb les polítiques secessionistes que pateix la nostra llengua. El català i el valencià són una única llengua i això ha d'estar assegurat arreu i principalment a totes les institucions de l'Estat. Si les institucions del teu país no et garanteixen ser atès en la llengua pròpia del país, vius, encara que no t'agradi dir-ho, en una colònia. Només en situacions colonials un ciutadà ha de renunciar a la llengua del seu país per ser atès per l'administració.

L'altre tema que aquests dies s'ha posat sobre la taula és el de l'amnistia. No hi ha dubte que la seva aplicació permetria acabar amb una vergonya política per a Espanya: l'existència de persones represaliades per defensar conviccions i drets completament legítims i legals, com ho són en l'àmbit internacional. La Carta de les Nacions Unides reconeix, en l'article 7è, paràgraf b, el dret dels pobles «a desenvolupar

el gobierno propio, a tener debidamente en cuenta las aspiraciones políticas de los pueblos, y a ayudarlos en el desenvolvimiento progresivo de sus libres instituciones políticas, de acuerdo con las circunstancias especiales de cada territorio, de sus pueblos y de sus distintos grados de adelanto». I per si no n'hi hagués prou, la Cort Internacional de Justícia de la Haia reconeix, amb [el cas de Kosovo](#), que no hi ha res en la legislació internacional que prohibeixi la independència unilateral. Per tant, qui més necessita l'amnistia és l'Estat espanyol, si no vol continuar sent una anomalia democràtica en el context internacional.

Certament, però, qui també necessita urgentment una amnistia són tots els nostres represaliats que han vist com els polítics se salvaven ells i els deixaven en l'estacada. Ningú els retornarà els patiments injustos soferts, però almenys els podem ajudar amb l'amnistia a no continuar-los patint, sempre i quan l'amnistia vagi acompanyada de continuar demanant responsabilitats als repressors i el reconeixement que el procés independentista és legítim i legal. Si no es fa aquest reconeixement, atès que alguns no deixarem de lluitar per la independència, l'amnistia serà pa per avui i gana per demà, perquè els represaliats, fins i tot per la Generalitat, continuaran creixent. L'amnistia no pot voler dir, com pretenen alguns, que renunciem a la nostra aspiració de ser un estat independent, sinó el reconeixement de la legitimitat de la nostra aspiració. Tot el que no vagi en aquest sentit només blanquejarà l'Estat espanyol en l'àmbit internacional, sense que avancem gens cap a la independència. Està bé deslliurar de la *justícia* espanyola els represaliats, però estaria millor assegurar-se que no n'hi haurà més per reivindicar el mateix: el dret d'autodeterminació.

En aquest context que hem explicat em permeto dubtar que una majoria parlamentària precària al voltant del PSOE pugui fer els canvis necessaris a l'Estat espanyol com per pensar que realment pot començar una nova etapa de reconeixement de la

plurinacionalitat de l'Estat i que qualsevol avenç en aquest sentit no sigui més que un joc polític que no tindrà cap continuïtat quan canviï la majoria electoral existent ara.

La història també ens hauria d'haver ensenyat, per poc que la coneixem, que l'Estat espanyol no compleix mai allò que acorda quan creu que va en contra d'una determinada manera d'entendre els seus interessos nacionals. De fet, allò que anomenem el Règim del 78 és un bon exemple de com no es va trencar amb la dictadura franquista i que l'única cosa que es va fer va ser repintar la façana d'aquell règim per donar-li una aparença democràtica mentre es mantenia indemne l'estructura de poder d'aquell règim. Aquells que es van emparar del poder polític i econòmic amb el franquisme continuen sent qui ostenten realment el poder, per damunt de la voluntat popular expressada a les urnes. Podríem fer una extensa llista d'institucions de l'Estat, començant per la corona, que actuen al marge i fins i tot a la contra dels poders elegits. Això hauria de servir almenys per saber els límits reals de qualsevol negociació per a una investidura. I cal dir també que aquesta negociació es fa quan la part independentista catalana està en la pitjor situació dels darrers anys: amb un Govern rendit i inútil, un Parlament que ha acceptat perdre la immunitat i llibertat de parlar sobre allò que lliurement decideixi, uns partits que han perdut la majoria dels votants en les darreres eleccions, una desmobilització, provocada, creixent, i una manca total de cap estratègia seriosa per assolir la independència. És en aquest context en el qual el PSOE i Sumar ara sí que volen negociar amb els empestats fins no fa res. Algú creu que en podem treure gran cosa, a part de l'amnistia que neteja la imatge internacional d'Espanya, d'una situació com aquesta? Retornarà en Puigdemont, com va fer el president Tarradellas, per consolidar l'Estat espanyol, en lloc de per avançar en els nostres drets nacionals?

Tot això que hem dit no justifica tampoc menysprear les possibilitats que ofereix l'actual conjuntura per negociar

millors per al nostre país, però sent conscients que d'allò que es tracta no és pas de tornar a la política del peix al cove perquè allò que els catalans tenim sobre la taula no és negociar unes millors condicions per al nostre sotmetiment, sinó acabar-lo. És a dir, allò que necessitem és poder decidir per nosaltres mateixos sobre tots els temes, exercir la sobirania que només tenen els pobles lliures. I això no serà mai possible en l'Espanya actual, ni en la previsible a curt o mitjà termini.

Com es deia popularment en algunes manifestacions dels darrers anys, allò que volem no és una llesca de pa, volem el pa sencer!

Si voleu, en parlem!